

Wet Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO)

Uitleg voor kinderen

Deze informatiefolder gaat over de Wet Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO). De folder is bedoeld voor tieners in de leeftijd van 12-16 jaar die opgenomen worden op de Kinderafdeling van Adrz. Voor ouders/verzorgers van jongere kinderen is het ook zinvol deze informatiefolder te lezen.

Als afdeling adviseren wij dat deze informatiefolder ook door ouders van tieners wordt gelezen om eventuele vragen van hun kind te beantwoorden of door te spelen aan een verpleegkundige of een arts.

Voorbeeldvragen:

- Wie kan mijn vragen beantwoorden over mijn ziekte, de onderzoeken en de behandelingen?
- Wie geeft toestemming voor een behandeling, ik of mijn ouders?
- Mag ik in de map lezen waar de verpleegkundigen hun verslag over mij schrijven?
- Mogen mijn ouders en anderen die map ook lezen?

Rechten en plichten

Rechten en plichten zijn een soort spelregels. Rechten zijn dingen die je mag en plichten zijn dingen waaraan je je moet houden. Denk aan de verkeersregels. Daarbij zijn ook afspraken gemaakt over dingen die je moet doen, waar je op moet letten en waar je je aan moet houden.

De WGBO, wat is dat?

In het ziekenhuis gelden ook regels, net als in het verkeer. Deze regels zijn er om patiënten, artsen, verpleegkundigen en andere mensen die je bij de behandeling helpen te beschermen. De Wet Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (afgekort WGBO) is een wet. Dit klinkt wat saai, maar deze wet is heel belangrijk. Want zodra je in het ziekenhuis komt, heb jij ook met deze wet te maken.

WGBO is een afkorting: Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst.

- Wet: dat zijn de regeltjes waar iedereen zich aan moet houden.
- Geneeskundig: dat betekent dat het te maken heeft met de zorg die je krijgt als je in het ziekenhuis komt.
- Behandeling: datgene wat de arts doet om je beter te maken.
- Overeenkomst: de afspraken die je met de arts en verpleegkundige hebt gemaakt over de behandeling.

In deze wet staan afspraken over twee belangrijke onderwerpen, namelijk:

- dat je recht hebt om informatie te krijgen over de behandeling
- dat je recht hebt om eerst toestemming te geven voor een behandeling

Deze spelregels hebben veel met elkaar te maken. Voordat je toestemming kunt geven voor een behandeling, moet je wel informatie en uitleg hebben gekregen. Als je toestemming hebt gegeven voor een behandeling, horen daar onderzoeken bij, zoals bloedafname en röntgenfoto's. De arts vraagt dan niet steeds weer om toestemming. Wanneer je toestemming moet geven, wordt bepaald door je leeftijd. Hierover lees je verderop meer.

Hoe werkt de wet WGBO voor jou?

De WGBO heeft zijn afspraken onderverdeeld in drie verschillende leeftijdsgroepen. Dit betekent dat er per leeftijd weer andere afspraken zijn gemaakt.

Jonger dan 12 jaar

Als je nog geen 12 jaar bent, mag je nog niet beslissen over of je wel of niet een medische behandeling wilt. Je ouders nemen deze beslissing voor je en geven toestemming aan de arts. Zij mogen dan ook in je medisch dossier lezen. Maar dat betekent niet dat jij er niet bij betrokken mag worden. Want aan jou moet wel uitleg worden gegeven over de behandeling en dan wel in een taal die jij begrijpt.

12-16 jaar

Vanaf je twaalfde jaar heb je een eigen inbreng bij de medische behandeling. Je ouders moeten toestemming geven voor een behandeling, maar je moet dat ook zelf doen. Jij en je ouders moeten dan beide informatie krijgen van de zorgverlener. Als je na het krijgen van de informatie over een behandeling of onderzoek een andere mening hebt dan je ouders, dan houdt de arts zeker rekening met jouw mening. Bijvoorbeeld: jij hebt een goede reden om je te laten vaccineren tegen de griep, maar je ouders willen dit niet in verband met hun geloofsovertuiging. Dan kan de arts de vaccinatie verrichten zonder dat hij toestemming van je ouders heeft gekregen.

Als er een verschil van mening is tussen jou en je ouders, wordt altijd gekeken wat de eventuele gevolgen zijn van wel of niet behandelen.

Wanneer je niet wilt dat je ouders je medisch dossier lezen of van de zorgverlener informatie krijgen over jou, dan kun je dit aangeven bij de arts. Wanneer de arts denkt dat je er een goede reden voor hebt om dit niet te willen, kan hij besluiten je ouders (deels) buiten de behandeling te houden.

16 jaar en ouder

Normaal gesproken ben je vanaf dat je 18 jaar bent volwassen, maar bij de WGBO geldt dit vanaf 16 jaar. Dat betekent dat je vanaf dat je 16 jaar bent zelf beslissingen mag nemen over je medische behandeling. Er is dan geen toestemming meer nodig van je ouders en je ouders worden alleen geïnformeerd over je behandeling als jij dat wilt. Dus je ouders mogen niet zonder jouw toestemming het medisch dossier lezen.

Wat als je ouders gescheiden zijn?

Als je ouders gescheiden zijn, kunnen zij allebei het ouderlijk gezag over jou hebben. Dat betekent dat zij allebei recht hebben om te beslissen over de behandeling en het medisch dossier mogen lezen. Ook al is één ouder meer bij je betrokken dan de ander. Alleen als één ouder geen gezag over je heeft, mag diegene niet over de behandeling beslissen.

Jouw rechten volgens de WGBO

De rechten die je krijgt zijn in vier punten onderverdeeld:

1. Recht op informatie. Je hebt recht op informatie in voor jou begrijpelijke taal over de volgende dingen:
 - je ziekte
 - de onderzoeken die je zou moeten ondergaan: waarom en hoe
 - de behandeling

Wet Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO)

- gevolgen en risico's van de behandeling
 - eventuele andere behandelingsmogelijkheden
2. Recht op inzage in je medisch dossier. Van iedere patiënt worden twee dossiers bijgehouden: een dossier waar de arts alle medische gegevens in bijhoudt en een dossier waar de verpleegkundige alle gegevens in bijhoudt. Deze dossiers gaan over jou, daarom heb je ook het recht om er in te lezen. Het verpleegkundig dossier mag je zo lezen. Het artsendossier kan alleen onder begeleiding van een arts, omdat er erg veel moeilijke woorden in staan.
 3. Recht op bescherming en privacy. De mensen in het ziekenhuis moeten correct met jouw privacy omgaan. Privacy betekent dat alles wat met jou gebeurt en over jou geschreven is privé is. De arts en verpleegkundige mogen dan ook niet informatie over jou aan anderen vertellen. Je hebt het recht om te zeggen wat je wel en niet wilt. Bijvoorbeeld: je bent een meisje en wilt graag door een vrouwelijke verpleegkundige worden verzorgd. Zeg dit dan tegen de verpleegkundige. Alle gegevens die er over jou zijn worden beschermd door ze niet zomaar aan anderen te laten lezen.
 4. Recht op het geven van toestemming. Een medische behandeling of onderzoek mag alleen worden uitgevoerd als jij en/of je ouders daar toestemming voor hebben gegeven. Daarom is het krijgen van voldoende informatie zo belangrijk. Want pas als je weet wat een onderzoek of behandeling inhoudt, wat de voor- en nadelen ervan zijn, kun je een goede beslissing nemen of je toestemming wilt geven.

Heb je vragen? Zijn er onduidelijkheden? Bespreek dit dan met de arts of verpleegkundige.

De plichten

Alle rechten zijn hierboven beschreven, dan nu de plichten.

Plichten van de verpleegkundige en arts

- Het geven van informatie.
- Het bijhouden van het verpleegkundig dossier.
- Rekening houden met de privacy van de patiënt.

Jouw plichten

- Duidelijk vertellen wat jouw klachten zijn.
- Zo goed mogelijk meewerken met de onderzoeken en de behandeling.

Wat als je geen toestemming geeft?

Als jij of je ouders geen toestemming willen geven voor een behandeling of onderzoek, zal de arts hieraan gehoor geven. Alleen als er een levensbedreigende situatie is, mag de arts zonder toestemming handelen. Ook kan het zijn dat je liever niet alles over een behandeling en de gevolgen wilt weten. Dan kunnen de arts en verpleegkundige, volgens de wet WGBO ervoor kiezen om je alleen de belangrijkste informatie te vertellen.

Tot slot

Als je nog vragen hebt of er zijn onduidelijkheden, bespreek dit met je arts of verpleegkundige. Dat mag altijd! Wil je zelf nog meer te weten komen over de wet WGBO ... er is een hele leuke website, speciaal voor kinderen/tieners:

Jadokterneedokter.nl.

Deze site is ontwikkeld door de vereniging Kind en Ziekenhuis, zij komen op voor de rechten en plichten van het kind:

Kindenziekenhuis.nl.

Bron: Reinier de Graaf Groep Delft